

Schade na een overstroming

Taak van overheid of eigen verantwoordelijkheid?

De afhandeling van schade als gevolg van een kleine of grote ramp roept altijd veel vragen op. Het is een onderwerp met vele maatschappelijke en emotionele dimensies, zoals 'solidariteit met de getroffen', 'eigen verantwoordelijkheid' en 'verzekeraarbaarheid'. Vaak wordt na een ramp bij de niet-verzekerde schade een beroep op de overheid gedaan en door deze druk kan de overheid vaak niets anders dan de getroffen compenseren. Maar de getroffen hebben ook een eigen verantwoordelijkheid. In dit artikel wordt ingegaan op de schade als gevolg van wateroverlast en overstromingen. Deze schade is veelal (nog) niet verzekeraarbaar en in dit artikel wordt ingegaan op de achtergronden hiervan. Een taskforce van rijksoverheid en verzekeraars onderzoekt op dit moment of een privaat-publieke oplossing haalbaar is.

Matthijs Kok
is directeur van
HKV LIJN IN WATER

INLEIDING

De gevolgen van overstromingen staan na de ramp in New Orleans met circa 1000 slachtoffers volop in de belangstelling. Maatschappelijke ontwrichting, vele slachtoffers, grote economische schade en veel persoonlijk leed is zichtbaar. Na een overstromingsramp van een dergelijke omvang (maar ook bij relatief kleinere rampen) speelt altijd de vraag: wie gaat dat betalen? Deze vraag is actueel omdat uit de evaluatie van de Wet Tegemoetkoming bij Schade als gevolg van rampen en zware ongevallen is geconcludeerd dat het huidige arrangement tussen maatschappij en overheid aan herziening toe is. De traditionele verzekeringsoplossingen werken tot nu toe nauwelijks op dit gebied en aangegeven zal worden waarom dat zo is.

DE VERSCHILLENDE TYPEN WATEROVERLAST

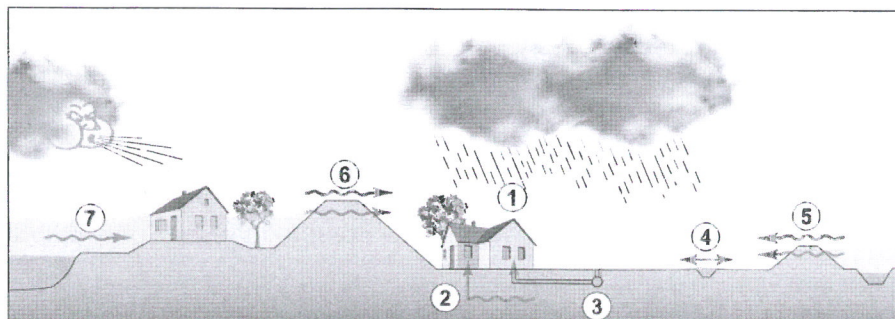
Schade als gevolg van wateroverlast en overstromingen kan op vele manieren optreden. Het is van belang om onderscheid te maken in verschillende typen

omdat de afhandeling van de schade afhangt van de oorzaak van deze schade. Onderscheid kan gemaakt worden tussen wateroverlast en overstromingen. Wateroverlast veroorzaakt "natte voeten" en is niet levensbedreigend, maar overstromingen zijn daarentegen wel levensbedreigend. Het onderscheid is overigens niet zwart-wit, omdat het ook van specifieke lokale factoren afhangt of een overstroming wel of niet levensbedreigend is. In figuur 1 is onderscheid gemaakt in zeven verschillende typen wateroverlast en overstromingen¹. Het verschil tussen primaire keringen (type 6) en regionale keringen (type 5) is vooral administratief van aard: een kering is "primair" als deze opgenomen is in de Wet op de Waterkering. Niet alle typen komen in elk gebied van Nederland voor. Zo kan bijvoorbeeld hoog Nederland niet overstromen door doorbraak van een primaire waterkering, en hebben de "buitendijkse" gebieden met name betrekking op de uiterwaarden langs de grote rivieren en bebouwing zeewaarts van de waterkering. Het risicoprofiel is daardoor niet gelijk in de verschillende delen van Nederland.

Slechts een deel van de schade als gevolg van wateroverlast wordt vergoed in de opstal- en inboedelpolissen. In Tabel 1 is aangegeven welke typen schade in de standaard opstal- en inboedelpolis is opgenomen. In 2003 is circa € 175 miljoen uitgekeerd door de verzekeraars aan waterschade. Ter vergelijking: aan brandschade werd in 2003 circa € 266 miljoen uitgekeerd¹. Uit deze tabel blijkt dat slechts drie van de typen schade verzekerd zijn in de opstal-inboedelpolis, en dat zijn ook nog die categorieën met relatief geringe (cumulatie) risico's.

DE TRADITIONELE VERZEKERINGS-MARKT FUNCTIONEERT NIET BIJ MEGA SCHADEKOSTEN

Er is een goede reden waarom verzekeraars de schade als gevolg van een doorbraak van een waterkering uitsluiten in de opstal-inboedel polis. Dat is besloten na de watersnood van 1953 omdat destijds is becijferd dat het maximale risico de draagkracht van de verzekeringsbedrijfstak ver te boven zou zijn gegaan. De Vereniging van Brandassuradeuren (voorloper van het huidige Verbond van Verzekeraars)

FIGUUR 1 DE VERSCHILLENDE TYPEN WATEROVERLAST